

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

для підготовки до здачі екзамену з навчальної дисципліни

«ЕКОЛОГО-ПРАВОВА КОНФЛІКТОЛОГІЯ»

для студентів спеціальності 081 «Право», освітнього ступеня «магістр»,
наукової спеціалізації 04 «Екологічне та природоресурсне право»

ТЕМА 1. Еколого-правова конфліктологія у системі юридичних знань

Еколого-правова конфліктологія як наука та навчальна дисципліна.

Поняття, предмет і методи еколого-правової конфліктології. Функції еколого-правової конфліктології. Теоретико-пізнавальна, аналітична, прогностична та управлінська (конфліктного менеджменту) функції.

Еколого-правова конфліктологія у системі наукового знання. Конфліктологічні дослідження в межах теорії права, філософії права, соціології, економічної теорії, екології, екологічного права та ін.

ТЕМА 2. Теоретичний аналіз правового конфлікту

Характеристика конфлікту як соціального явища.

Поняття «конфлікт», «соціальний конфлікт» та «юридичний конфлікт».

Юридичний конфлікт як вид конфлікту соціального. Елементи структури юридичного конфлікту: учасники (сторони); умови конфлікту; предмет та об'єкт конфлікту; образи конфліктної ситуації; можливі дії учасників конфлікту; результати конфліктної ситуації.

Класифікація правових конфліктів.

ТЕМА 3. Еколого-правовий конфлікт: поняття, сутнісні характеристики

Проблеми конфліктної взаємодії між суб'єктами екологічних правовідносин. Причини та основні прояви екологічних конфліктів в Україні.

Екологічний конфлікт як різновид соціально-правового конфлікту. Правова, соціальна, економічна та екологічна складові даної категорії конфлікту.

Ознаки еколого-правового конфлікту.

Види еколого-правових конфліктів.

Розмежування еколого-правового конфлікту із суміжними категоріями. Конфлікт і спір, конфлікт і правопорушення.

ТЕМА 4. Теорія і практика управління правовим конфліктом

Стратегія управління конфліктною ситуацією: принципи, етапи і способи впливу.

Загальний зміст управління конфліктом: прогнозування, запобігання, стимулювання, завершення конфлікту.

Методи прогнозування та профілактики конфліктності у соціальних відносинах.

Шляхи запобігання конфлікту. Вимушені та превентивні форми запобігання конфлікту.

Стимулювання конфлікту, його форми та засоби.

Форми завершення юридичного конфлікту: припинення і скасування, врегулювання і розв'язання конфлікту.

ТЕМА 5. Форми та механізми врегулювання еколого-правового конфлікту

Поняття управління еколого-правовим конфліктом.

Правові інститути та механізми розв'язання еколого-правових конфліктів.

Традиційні та альтернативні способи розв'язання екологічних конфліктів.

Традиційні механізми врегулювання еколого-правових конфліктів. Конституційні процедури та конституційне судочинство. Адміністративні процедури. Судова форма врегулювання еколого-правового спору.

Альтернативні форми розв'язання еколого-правових конфліктів. Переговори, погоджувальні процедури, посередництво (медіація).

ТЕМА 6. Адміністративні процедури як форма врегулювання еколого-правових конфліктів

Загальна характеристика адміністративного порядку врегулювання екологічних спорів.

Обов'язковість адміністративного розгляду як досудового порядку врегулювання екологічного спору.

Загальні та спеціальні адміністративні процедури. Суб'єкти, уповноважені на врегулювання еколого-правових конфліктів.

Порядок розгляду та прийняття рішення уповноваженим суб'єктом.

ТЕМА 7. Судова форма вирішення еколого-правових спорів

Судовий розгляд як найбільш ефективний спосіб врегулювання еколого-правового конфлікту.

Спеціалізація судів та проблеми розмежування судових юрисдикцій щодо розгляду еколого-правових спорів.

Цивільне судочинство. Відмежування еколого-правових спорів від майнових конфліктів, пов'язаних із природоресурсними відносинами. Процесуальне становище осіб, що беруть участь у вирішенні конфлікту. Судовий розгляд спору. Виконання судових рішень.

Загальна характеристика спорів, що вирішує господарський суд. Процедури вирішення екологічних спорів, що застосовуються господарським судом. Шляхи підвищення ефективності вирішення господарських спорів.

Юрисдикція адміністративних судів щодо врегулювання еколого-правових конфліктів. Публічний характер еколого-правового спору. Особливі форми провадження в адміністративному суді. Специфіка виконання рішення в адміністративній справі.

ТЕМА 8. Альтернативні шляхи врегулювання еколого-правових спорів в межах судового процесу

Нормативне закріплення процесуальних основ альтернативного вирішення еколого-правового конфлікту. Дискреційні повноваження суду у виборі альтернативних способів врегулювання спору.

Врегулювання спору за участі судді. Підстави, строк, порядок вирішення спору.
Інститут мирової угоди. Відмінності в процедурі визнання (затвердження) та виконання мирової угоди залежно від виду судочинства.

Спрощені провадження – новація національного процесуального законодавства. Особливості розгляду справи за правилами спрощеного провадження у порядку адміністративного, господарського, цивільного судочинства. Правові наслідки застосування спрощеної форми провадження.

ТЕМА 9. Альтернативні (нетрадиційні) форми врегулювання еколого-правових конфліктів

Поняття альтернативного вирішення юридичного конфлікту. Правова природа, принципи та суб'єкти альтернативного врегулювання еколого-правового конфлікту. Переваги та недоліки альтернативного врегулювання екологічних конфліктів.

Поняття і структурні елементи переговорного процесу. Стадії переговорного процесу: підготовка до переговорів; процес їх ведення; аналіз результатів переговорів і виконання досягнутих домовленостей. Умови ефективності переговорного процесу по вирішенню еколого-правових конфліктів.

Переваги, недоліки і перспективи розвитку третейського судочинства як альтернативної форми врегулювання екологічного спору.

Застосування посередництва у вирішенні екологічних конфліктів. Поняття і види посередництва. Медіація як спосіб вирішення еколого-правових конфліктів. Основні принципи медіації. Стадії процедури посередництва. Проблема практичного застосування медіації при вирішенні екологічних конфліктів.

ТЕМА 10. Світовий досвід використання нетрадиційних форм врегулювання еколого-правових конфліктів та ефективність його реалізації у правозастосовній практиці України

Зарубіжний досвід застосування альтернативних процедур. Міні-суд, посередництво-арбітраж та інші.

Міжнародно-правові та європейські стандарти застосування альтернативних форм врегулювання спору.

Сучасний стан використання альтернативних форм врегулювання конфліктів в Україні.